

URADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

10 iuliu st. v.

22 iuliu st. n.

Ese în fiecare duminică.

Redacțiunea:

Strada principală 375 a.

Nr. 28.

A N U L XXIV.

1888.

Prețul pe un an 10 fl.

Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$

de an 2 fl. 70 cr.

Pentru România pe an 25 lei.

Călătoria și petrecerea lui C. Porumbescu la Nervi.

(Din scrisori remase de dânsul)

Brașov 28 octombrie 1882.

În seară erăș am serbat un triumf cu concertul meu. N'am mai avut și nu cred că o să mai am o seară atât de fericită ca cea de ieri. Sala Redutei, cât e de mare — totă eră ticsită de oameni atât jos în parchet, cât și pe galerie. Veniseră mulți și după 8 și trebuia să se întorcă, neaflând loc.

După ce se arangiasse orchestra, ce eră postată pe scena teatrului, pășii și eu pe scenă la pultul de diriginte și fui primit cu aplause vii. Concertul a decurs briliant; mai fiecare piesă am trebuit s'o repetez, ér la Rhapsodie și la Potpourri se redicără aplause atât de mari, încât credeam că oamenii își perduseră cumpetul.

Mai repet odată că, nici eu, dar, după cum aud, nici publicul nostru român de-aice n'am avut încă un astfel de concert românesc și bine executat ca acel de aseră. (Veđi: și Gazeta Transilvâniei și »N. Bibl. rom.« din acel timp.)

Acum despre alta ceva! Cum șeiți, sănătatea mea în decursul anului acestuia a suferit foarte mult. Eu am slăbit tare, și nici petrecerea mea acasă nu a putut să me rentărescă. Versarea mea de sânge ce am avut-o acasă, de și nu eră consecință gravă, totuș a influențat încâtva asupra plămânilor mei. De când am venit de acasă până acum nu pot țice, că am fost bolnav, dar nici sănătos, nu. Din cauza slăbiciunii am fost necesitat să zac în pat, și din pat am mers la probe, *din pat am mers și la concert.*

Acuma ce e de făcut? De murit nu vreu să mor, și pôte că nici n'oi să mor așa curând, cu tôte aceste, starea sănătății mele presinte e periculoasă séu cel puțin, nefavorabilă, și să intru cu ea în ernă, și mai reu! — Eu acestea tôte nu le-am observat, — dar alții, străini, — și se vede că acuma la concert s'or fi precugetat dênșii, vęđându-me că tot aș fi de folos și dorind ca să trăesc și să lucrez încă cât de mult, s'au convorbit bunii oameni de-aice ei între ei să me trimiță preste ernă la — Italia.

Par că-l vęd pe tátuța cum se intristéză, cum oftéză și cum o fi dicend: oho, decă-l trimet la Italia, apoi reu trebuie să stee cu bietul Ciprian. Dar nu-i așa. Spre a evita pentru viitor bolire mai grea, spre a întări plămânile și a evita o tuberculosă, care ușor s'ar puté furișá; — e mai bine acuma să me duc și să me restaurez, decăt mai târđiu, când n'a

mai folosi nimica. Pentru acest scop s'au și declarat deja unele persoane nobile de-aice, a-mi acvirá — prin un concert ceva parale, cu care pe lângă salariul meu întreg, m'aș duce pe jumătate de an în sudul Tirolei, după aceea la Nizza și Neapole séu unde me vor sfătui medicii. Timpul plecării mele cade în primele zile ale lui noiembrie st. v. și voi petrece până pe la finea lui aprilie.

Brașov 13 noiembrie 1882.

E deja după concert, ce s'a dat pentru mine. Acesta a reușit foarte bine, piesele esecutate furé primite cu aplause entusiastice. După concert s'a dansat, dar eu am stat numai până pe la 12. apoi m'am dus acasă. Invidiam pe colegii mei din adâncul inimei, că-ș petrec atât de bine, și eu bietul sânt esclus dela astfel de plăceri.

Nu cred că voi plecá ađi — sânt pré obosit de ostenețile zilelor trecute, și ađi e foarte trig, chiar acuma ninge cum se cade. Mâne inse de sigur plec. După cum m'am mai informat dela medicii și persoane cari au mai umblat în ernări în Italia, nu e necesar să me duc chiar la Mentone lângă Nizza, care loc e mai mult pentru oameni avuți. aristocrați și cari se duc acolo mai mult din »sport.« Nervi, trei stațiuni mai spre sud dela Geneva e chiar așa de bun ca și Mentone, cu deosebirea, că în Nervi trăești cu 30% mai estin decăt în Mentone. Afară de aceea, și în privința sanitară Nervi e mai recomandabil pentru bóla mea, decăt Mentone; căci e mai liniștit. — M'am decis deci să me duc întei la Nervi — ș-apoi decă voi puté și va fi necesar, me voi mai duce și în alt loc.

Scumpă sorioră Mariă, plec și — Dđeu șcie... mi-i jale grozav... Te rog, cântă compozițiile mele și gândeșce la mine, scumpă, unică soră, la care țin cu iubire și credință până la mórte. Dar ce? Trebuie să uit dorul! Deja me chiamă frumoșa Veneția cu gondolierii ei cântăreți — deja vęd vęrful domului din Milano — deja simț zefirul cald al Rivierei cereșci, — deci plec cu aceste gânduri. Voi serie dela Triest. Adio!

Triest, Hotel Daniel, 18 noiembrie 1882.

De aseră dela 6 ore sânt în Triest, și m'am sculat de dimineță pentru că numai ađi rămân aici,

plecând mâne la Venetia. In călătoria mea de până aici am avut tot plöie, încât n'am putut vedé nimic din unele ținuturi frumoșe. Incepënd dela Laibach, totul erä imbrăcat deja in vestminte de ernal, brađii vechi își plecau trist crengile pline de zăpadă. După Adelsberg incep munții Cărstului celui pustiu și mort, — o pustietate mare de cleanțuri de piatră — care asemănă unui cimitir cu stâncele in forma petrilor dela capul morménturilor. Drumul de fer e artificios zidit mai mult printre tăeturi de cleanțuri și prin tunele.

Dela Nabresina se și pöte vedé marea, căci linia ferată merge dealungul malului până la Triest. Când vëdui pentru prima dată marea albastră și imensă — tot imi spuneam insumi: apoi acesta e marea, aaesta e marea! — *Vëdui marea!*

La gară e ridicol. Omnibusurile dela hoteluri se vestesc d. e. Sandwirth, Daniel, bon pastore, Europa, Concordia, și printr'aceia mai auđi și pe vr'un hamal strigënd: *maledetto di Dio!* Deschide! etc.

Triest e un oraș preste tot italian, numai firme italiene poți vedé.

Bella Venezia, 19 novembre 1882.

Eri diminătă la 6 ore plecai dela Triest cu trenul accelerat, și am avut o vreme minunat de frumoșă; la 2 după amëdi trecurăm preste podul lagunelor de 800 de metri și intrarăm in Venezia. Din depărtare ți se pare că casele și bisericile din Venezia innötă in mare. Imi luai o gondolă — ceea ce aici represintă birja — și me cărai pe mare pân la hotelul Sandwirth ce are un prospect minunat spre mare.

Venezia a făcut o impresiune rea asupra mea. Chiar și gondolele — *töte negre* — nu-s prä plăcute: apoi și orașul cu canalurile sale e tăcut ca mort și numai când și când se aude vöcea gondolierului când ajunge la colț și strigă — *giá e* — deja aci. Canalele sânt inguste, ér casele par că sânt de jumătate surupate fiind că in tot locul sânt defecte in tencuielă. Ușele ajungënd pân la apă spre a puté omul eși ușor din gondolă, sânt töte inchise și astfel facea cea mai rea impresiune, aducënd in memorie timpurile teribile din tirănia Dogilor.

In canalul cel mare, care percurge Venezia in forma de S este mai multă viétă. Străđile sânt inguste, numai pentru pedestrii, cal ori trăsură nu veđi aici. Piazza di S. Marco e și mai vioie, e așa đicënd artera cea mare a Veneziei, asemenea și Riva unde locuesc eu. Piazza e pãrdosită cu marmoră și cu trachit ca oglinda de netedă, ér prin pregiur sânt palatele grandioșe, minunata biserică a lui Marcu, turnul cu cés etc. Töte sânt minunate. După amëdi a cântat musica militară, destul de bine, dar preste tot au instrumente mai mici decât ai noștri. Fireșce, vermuia piazza de ömeni, cari se *plimbă*.

Séra iluminăție, onomastica reginei, procuraziile și biserica lui Marcu străluciau intr'o lumină lugubră, credeam că sânt pe altă lume. Séra m'am transportat intr'o gondolă la teatru, care se 'ncepe la 9 și să sfërșeșce după međul nopții.

Venezia e grandioșă, majestöșă — dar nu-i frumoșă, e plină de serioșitate sfântă — dar necredincioșă, asta-i părerea mea. Poetii ne-au amăgit, Fireșce ei priviau totdeuna la Venezia din gondolă și de lângă duiöșele lor venetiance.

Mâne pornesc la Genua prin Milan.

Milan, 21 novembre 1882.

Milanul e admirabil frumos; acest oraș e cel mai mândru, din câte am vëđut până acum. Milanul

e, cum se đice, ca seos dintr'o cutie; așa-i de arëtös, delicat și curat. I-mi vine să-l asemënez cu o copilă jună și frumoșă in toaletă de bal; pe frunte-i o diademă briliantă de petre nestimavere: acës-ta-i Domul și pe gât o asemenea de mândră și prețioșă colieră: acesta-i »Galeria Vittore Emanuele.«

M'am suit până pe acoperișul Domului — mai sus, pe trulă, n'am putut și acolo mi-am consumat dejunul, ce mi-l luai cu mine.

Genua, 22 novembre 1882.

Sânt intr'un hotel englez »Smith«, töte sânt după calapodul englezesc, pe jos e aruncat nășip. Patul e lat ca pentru 5 persöne și nalt de trebuie să te urci in el pe o scară etc.

Genua e unul dintre cele mai mari orașe de port din lume cu sute de vapöre in port, ér orașul e pitoresc zidit rădicându-se in formă de amfiteatru dela port in sus. De pe mare trebuie să se vedă minunat.

*Nervi, otel Victoria, etag. III No 48,
23 novembre 1882.*

De eri 3 d. a. me aflu la locul destinat al petrecerii mele de ernal, un loc pe care numai însuși Dđeu intr'un *đuș bun* l'a putut crea, plin de frumșețile și plăcerile drăgălașe ale naturei, immediat lângă malurile mării, incungiurat de töte părțile de deluri innalte sădite cu pomi de portocale, de lămăe și de olivi scutit de orice vënt, cu o climă caldă plăcută — in scurt un loc pe care-l pot numi fără esagerare »gură de raiu.«

Am venit aici să-mi recăștig pierduta-mi sănătate și sper, după auspiciile ce mi se arată, că o voi și recăștigă-o.

Luându-me după Baedeker, am tras la otelul Victoria, a căruia fațadă caută spre mare și m'am tocmnit pentru intregul »penzion« (vipt, serviciu, pat etc.) cu 8 fr. pe đi. Camera e un cap de operă de elegantă și gust rafinat. Inaintea otelului e un parc mititel förte frumos de feliu de feliu de plante tropice, cari de present sânt pline de flori — rose, rhododendron, mirte, alămăi etc. nici nu le cunosc töte, sânt apoi și scaune și mese; este apoi o terasă artificioșă cu scaune și bănci; imediat pe lângă grădina trece calea ferată, și lângă acesta e și marea, despărțită fiind numai prin o linie ingustă de cleanțuri și stânci, in cari se resfrâng valurile mării și adecă cum e astăđi, marea agitată — se resfrâng atât de cumplit, încât ele impröșcă chiar și șinele călei ferate.

Ferestra salonașului meu e spre parcul dela sud, spre mare. Tötă điua am söre, — ér marea o vëd necontentit, — ba chiar și din pat. Măncăm după maniera franțuzescă. Dimineta cafea, séu chocolade séu thé cu franzolă, unt și öue. La 12 dejeuner: supă, peșce cald séu friptură rece, friptură caldă, dessert. Diner la 6 séra — table d'höte. Din nefericire șed lângă un italian și lângă o englezöică, visă-vis 2 italiance bërăne — vorbeșce decă șcii! Și mănăcările și apa sânt förte bune.

Marea e ađi förte agitată — cu töte astea noi aice nu vedem și nu simțim nimica din furtuna ei. Nici o frunzișöră de pe pomi nu se mișcă, aerul e lin și cald — numai vuetul mării se aude.

(Va urmă.)

C. Porumbescu.

Ceasornicului meu.

Qrag ceasornic, in spre tine
Ne 'ncetat eu tot privesc;
Dar prè aspru cătră mine
Eu acuma te găseac.

D'alte vremuri minotarul
Impregiuru-ți îl rotești;
Ce n'avut-ai ôre darul,
Ceasuri bune să-mi vestești?

Mi s'a spus adesea mie,
Că bați ceasuri de plăceri,
De ilusii, bucurie,
De ce-mi suni numai dureri!

De ce-ai fost nedrept cu mine
Și atât de ne 'ndurat,
In zădar eu cătră tine
Rugi ferbinți am indreptat,

Ca să-mi bați și ceasuri line,
Fericite, de amor . . .
Mai cer astăzi dela tine
Ceasul ultim ca să mor!

Smara

Francillon.

— Comedie in 3 acte de A. Dumas fiul. —

(Urmare.)

Francina. Obraznicule! Eu n'am pèr pur. Și pe urmă știi, că nici nu se mai pòrtă còdele acum. (Lăsându-și pèrul să-i cadă pe umeri.) Nu mai găsești dta așa pèr pe la drele, cu care petreci. (Servitòrei care intră.) Adu ce trebuie pentru peptènat. (Servitòrea ese.)

Stanislas. Așteptam scena pèrului . . . eu știu niște pèr și mai lung decât al dtale.

Francina. (In fața oglinzii.) Nu e adevèrat.

Stanislas. Ba da. Cunoșcem noi pe cineva, care are niște pèr lung de un metru și 40; așa e Lucian?

Lucian. Da.

Francina. (Apropiindu-se de Lucian.) Cine e femeea aceea? Cunoști tu vr'o femeie, care are pèr mai lung decât al meu?

Lucian. Și-l despletește intr'una; il arată la tótă lumea.

Stanislas. Tot ca dumnéta.

Francina. Bagă de sémă că ér te bat. Lui Lucian.) Va să dică, când și-l despletește, tu ești acolo . . .

Lucian. Eram, intr'o vreme, cum sînt și acum aici Stanislas, Henri și dna Smith aici, când și-l despletești tu.

Francina. Și cum o chémă pe femeia aceea? (Servitòrea a adus o tavă, acie și cu peptene.) Căci trebuie să aibă nume.

Henri. Are, și încă multe.

Francina. Și dta o cunoști? Eu gândiam că te-ai lăsat de d'alde astea și că trăești cu măicuța dtale ca un sfânt, că și se dă din când in când câte-o însărcinare diplomatică și că scrii raporturi seriòse asupra afacerilor internaționale.

Henri. Ait! Mi-a venit și mie rëndul!

Francina. Ei, spune cel puțin un nume de ale acestei domnișòre, căci dră trebuie să fie.

Henri. Eva până alaltăeri, când cu facerea celui din urmă recensemènt.

Francina. Și cu ce nume s'a inseris?

Stanislas. (După ce tace puțin.) Rosalia Michon.

Francina. Ah! Ea e! Èr ea! tot ea! (Ciupeșco pe Lucian.)

Lucian. (Nerăbdător.) Lasă-me, că me dore.

Teresa. Dar ce, o cunoști?

Francina. Auți întrebare? Am fost silită să allu, că domnu . . . (Arătând pe Lucian.) a încetat de a o mai iubi, când m'a luat pe mine de nevastă.

Stanislas. Ia spune-ne și noue istoria.

Teresa. Domnilor, domnilor, n'o mai întăritați; căci când o întăritați pare că se îmbetă vorbind. Vine o vreme, când nu mai știe ce spune.

Francina. De ce ȳic că pèrul ei e mai lung decât al meu?

Stanislas. Pèrul Rosalinei îl știe tótă lumea, sèrmana mea Francină (Francina face o mișcare), dragă dómnă, atinge de pământ. Când se duce să se culce, calcă pe el.

Francina. Să știi, că eu plec de aici, decât vei mai spune vr'o necuviință.

Henri. Ei, dar istoria cu Lucian nu ne-ai spus-o

Francina. E o istorie fòrte ciudată.

Stanislas. Ia spune-ne-o.

Francina. Atunci, ascultați, copii!

Stanislas. Ei, poftim de schimbă firea cuiva decât poți.

Francina. Când l'am vèdut întei pe dl conte Lucian de Riverolles, bărbatul meu: eram la operă; d-lui eră in loja trei Rosalia Michon, o loge de rangul înteu, la drèpta între stâlpi.

Lucian. Din nenorocire, asemenea femeii nu sînt îngăduite la operă in lojile de înteu.

Francina. Numai când e abonament, și atunci eră intr'o sâmbătă la o reprezentăție de binefacere. Tătuța și măicuța, cum ar ȳice dl de Symeux, me duseseră ca să vèd niște artiști din alte teatre, la care nu me duceau nici-odată și cari se adunaseră in sèra aceea pentru binefacerea, de care ve vorbiu. In loja dinteu, la drèpta, între stâlpi, se allă o ființă fermecătòre, imurăcată ca o fată din lumea bună, fără nici un giuvaer pe ea, numai cu o brățară de aur, pe care, negreșit, că tu i-o dăduseși, nerușinatule!

Henri. Oh, nu! El dădea lucruri mai scumpe.

Francina. Auți?

Lucian. Nu veți că vrea să te necăjescă; el nici nu cunoște pe Rosalia Michon.

Stanislas. Numai el n'o cunoște din tot Parisul.

Francina. Dar și decât dra Michon nu purtă diamantele, pe care i le dăduseși unii după alții.

Stanislas. Ba toți odată . . .

Francina. O împodobise cu ele pe mumă sa, care eră cu dènsa și care semènă cu constelația Ursei-mari, nu numai la strălucirea ei și la chip. Oh! ce mamă! Diamantele imi cam luau ochii, dar fata eră așa de drăgălașe, încât întrebaiu pe generalul Vernebon, care eră cu noi, decât le cunoșcea. El imi respuse că sînt niște străine: ducesa Millescudi și fiica ei.

Lucian. Nu eră prost generalul.

Francina. Atunci ai intrat in loja lor și ai vorbit așa de mult, așa de apropiat cu cea mai tineră, încât am întreat, decât ești bărbatul ei. Generalul mi-a respuns: »Da« cu mult sânge rece. Nu te cunoșcem pe vremea aceea, dar imi plăceai și megândiam: »Așa bărbat ca ducele de Millescudi mi-ar plăcea și mie!« Când m'am întèlnit apoi mai târziu cu tine, la dna de Barnezay, am ȳis fiicei sale, cu care jucaseși: »Cunoști pe ducele de Millescudi?« Inchi-

puește-ți mutra Genevievei! Eu o țineam una că te chemă ducele de Millescudi și că erai insurat. Ea nu, că te chemă Lucian de Riverolles și că nu ești insurat.

Lucian. Ea avea dreptate.

Francina. Nu mai e indoelă. Dar atunci am priceput, că generalul m'a mințit, fără să pricep inșe de ce m'a mințit. Mi-am inchipuit în cele din urmă, că dra de Millescudi eră o fată, pe care ai vrut s'o cei de nevastă și am întrebat odată pe general, ce s'a făcut? El mi-a respuns că plecase împreună cu mama sa la Havana.

Lucian. Așă eră.

Francina. Așă eră? — Ne cununăm și când ne ducem întei să prândim la birtul ambasadurilor...

Stanislas. Numai pentru această se mărită femeile acum.

Francina. Cele dintei ființe, de care dau, când intru în salon, erau ducesa de Millescudi și fiica sa; fiica sa imbrăcată tot ca o fată de măritat.

Henri. De măritat în fiecare seră.

Francina. Mama tot gătită cu diamante: și un alt domn, bine înțeles. Dar acum eră măritată, șcieam că bărbații din lumea bună nu trăiesc uamai cu nevestele lor, ba chiar că cu ele trăiesc mai puțin; me făceam că nu me uit, dar vedeam. Iți făcea semne, cărora tu le-ai respuns (Mișcare la Lucian; mai tare) cărora le-ai respuns... Parea că-ți dăce printr'o mișcare din cap: »Bun gust ai avut! I plăceam. Iți lăudă alegerea. Me vei fi și arătat ei pôte, de departe, până a nu ne luă. Vei fi întrebat-o și pe dēnsa înainte de a te hotări; nu-ai vorbit mult de ea; mi-ai spus o multime de lucruri, căci acum bărbații, în loc să-și ascundă de neveste, — cum făceau odinoră faptele vieței lor de flăcăi, li le istorisesc eu tôte amēnunțele și te laudă cu anecdote și cu fotografii, ce le întăreșce dișele. E de speriat, câte lucruri șciu eu, lucruri pe care n'aș fi trebuit să le șciu. Și nu me duc odată la un teatru, să nu dau de trei, patru domnișore de acestea, care își amințesc tot ce-mi amințesc și ai, de vor mai fi avēnd vreme să-și amințescă. Când me gândesc, că între mine și ele e ceva comun și că acel ceva ești tu!... Ah! Să nu mai vorbim de lucrurile acestea! Stanislas, dă-mi o țigară.

Stanislas. Aprinsă?

Francina. Oh! n'am poftă de ris.

Henri. (Dându-i o țigară.) Ba chiar mi se pare că ai poftă de plāns.

Francina. (Lui Henri.) S'a mai dus pe la dēnsa?

Henri. Ferescă Ddeu!

Francina. Nu vrei să-mi spui?

Henri. Se dăce, că Cavillac e acum... De aceea nici n'a venit să mânānce aici, sūnt incredințat.

Francina. Lăsați-me în pace. Ve înțelegeți ca pungașii la bălciuri. Și mai dăceți, că-mi sūnteti prieteni; în prietenia dtale me incredeam, dar și dta ești tot ca ceialalt. Frumōsă prietenie! nu prețueșce nici cât țigara acēsta. (Aruncă țigara, apoi se duce spre ușe.)

Henri. Unde te duci?

Francina. Me duc să-mi vēd băetul (Teresei care se scōlă și umblă să o urmeze.) Nu, stăi, nu am trebunță de nimeni. (Aparte.) Me innăbușesc (Ese.)

Scena III.

Acēiași, fără Francina.

Teresa. Nici că putea, să se sfērșescă într'alt chip: e fōrte nervōsă, fōrte turburată.

Lucian. E nesuferită, asta e.

Teresa. Du-te după ea.

Lucian. Aș! n'o cunosc eu! Mai bine s'o las să se ducă; când s'o liniști, se întōrce singură.

Teresa. Te iubeșce prea mult, acēsta i-e vina.

Lucian. Nu șcie să me iubescă.

Teresa. E gelōsă.

Lucian. Fără cuvēnt.

Teresa. Aș! fără cuvēnt! Te vei fi întors ér la persōna, de care vorbiă odiniori, va fi aflat, or va fi bănuind, or i-e témă. Eu am auđit-o vorbind. (Lucian tace.) Me amestec în lucruri, care nu me privesc, bine înțeles — értă-me: — nu mai dăc decăt atât: bagă de sēmă. N'o mai supēră, mai alint-o, veđi de ea, nu te uiți ce fire are, nu te uiți în ce stare fizică și morală e? Se va bolnăvi, or va face cine șcie ce nebulie.

Henri. De nebulii nu e nici-o témă; nu sūntem noi aici? Am îngrijit noi de tōte.

Teresa. Cum?

Henri. Jură dta; dar jurāmēnt, nu glumă... pe capul lui Alfred... că nu vei destăinuī nimerui și mai ales dnei de Riverolles ceea ce vom spune?

Teresa. Jur.

Stanislas. Pe capul lui Alfred?

Teresa. Pe capul lui Alfred. Când te întēmpli la un loc cu nebulii, trebue să faci ce vor ei, altminteri cine șcie ce și se mai întēmplă.

Stanislas. De ce n'a venit Alfred cu dta?

Teresa. Are niște treburi țilele astea.

Stanislas. Afacerea combustiunei aerului. Total: trei or patru miliōne câștig. Bună partidă va fi dra Smith!

Teresa. Negreșit, că nu pentru dta.

Stanislas. Nu dăce vorbă mare. Eu voi fi un bărbat fără sēmēn, când me voi mai veșteđi nițel.

Teresa. (Lui Henri.) Ia, spune taina, acum.

Henri. Ecă ce e: Lucian de Riverolles, Stanislas de Grandredon, Jean de Carillac, care cred că va veni îndată, și eu, Henri de Symeux, toți, mai mult or mai puțin camarăđi de copilărie or de tinerete, ne-am hotărīt să nu ne insurăm nici-odată și să ne ținem numai de iubiri costisitoare dar ușore, care sūnt caracterul deosebit al claselor de sus în a doua jumētate a vēcului, în care ne-am născut. Trebue să mărturisim, că educația fetelor din lumea mare se deosebeșce mult acum de aceea, pe care o primiau odinoră. Fără să mai cercetăm tōte pricinele, care au adus acēstă schimbare, cum sūnt spre pildă: năvălirea străinilor, slăvirea curtezanelor, religia croitoreselor, innălțarea pe tron a limbei stricate, banii ce vor să cumpere noblețe, nobleța care vrea să mai facă ceva bani, sosirea țilnică a obiceiurilor, străine pe tōte liniile drumurilor de fer, care vin de grăbesc schimbările locale, ce izvoresc din amestecările neprevēđute, respândirea tuturilor scandalelor, amestecarea și unirea tuturilor claselor aristocratice burgheze numai să petrecă cu or-ce preț...

Stanislas. Dar bine vorbești, nene!

Lucian. Toți vorbesc așă la minister?

Henri. Nu, numai eu. Vēdit este, că fata de acum, or din ce clasă socială ar fi, nu mai pare hotărītă să recunōscă pe bărbat de stăpān fireșc. Dar provedința, care își are căile ei tainice, trebuiă să alēgă tocmai pe Rosalia Michon, de care s'a vorbit adineori, ca să aducă la credință pe un necredincios, pe Lucian, care, cum se întēlni de doue, trei ori cu dra Francina de Boistenant, începū să se gândescă la insurătore.

Teresa. Ia spune, cum?

Henri. Intrēbă pe Stanislas, pentru că el o cunōșce pe Rosalia mai bine decăt mine.

Dela câmp.

Stanislas. Vei fi audīt, dnă, de felul acela de agenții universitare, care, pentru o sumă de . . . pregătesc de bacalaureat pe leneșii, cari n'au arătat până atunci nici un gust pentru acest întei grad al licenței, a cărei diplomă bucură și măgulește atât de mult pe mamele noastre, încât noue ne vine a crede, că trebuie să ne oprim la el tōtă viața.

Teresa. Fabriccele de bacalaureat; fiu-meu a și început să pomenescă de ele.

Stanislas. Ei, ecă! Rosalia Michon se cam asemănă cu întreprindătorii acestei instrucții repeși și fără temei. Rosalia Michon e o ființă, pe care firea a inzebrat-o cu darul să pregătescă pentru însurătoare pe becherii cei mai îndărătnici. Ea îi face să le placă viața de familie. Casa ei e ținută bine; mănâncă la acelaș ceas și minunat. Muma supraveghează tot și când se inserază, face pasențe or scutece pentru copii săraci. Rosalia, cu infățișarea ei nevinovată, care a mirat pe dna de Riverolles, când a vădūt-o întei și pe care o are totdeuna, Rosalia lucrăză cu iglița or la canava: soră-sa mai mică are guvernantă și cântă la piano. La noue sărută pe

Teresa. Rosalia?

Stanislas. Nu, soră-sa cea mică.

Teresa. De acum a început!

Stanislas. Și se duce să se culce. Nu se aude nici-odată un cuvēt cu doue înțelesuri. La ea nu ne-ar îngădui, să vorbim, ce-am vorbit aici adineori. *Revue des deux mondes; la revue bleue; journal des debats* . . . o atmosferă de mulțămire, de cuviință, de lucru, de pornira cătră dragoste. Când te întorci acasă, îți simți golul vieței, și nu te mai gândești decât la un lucru: să te însori.

Teresa. Cu alta.

Stanislas. Bine înțeles! De și acestă punere in scenă trebuie să ascundă nădejdea, că va găsi vr'odată și pentru ea vr'un prost . . .

Lucian. Nici nu bănușci cătă dreptate ai, când vorbești așa?

Stanislas. Dar ce, ai aflat? . . .

Lucian. (Vedēnd că intră Carillac.) Taci!

Henri. (Lui Carillac.) Ecă și Carillac.

(Va urmă.)

Dumitru Stăncescu.

Sonet.

După Petrarca.

Îngur cu tristele-mi gânduri, merg a lene visator
Prin câmpia inverșită, unde mii de floricele
Lucesc pe covorul verde, ca și tot atâtea stele,
Uimind cu a lor frumșetă pe sermanul muritor.

O voi locuri solitare, singure-mi veți șci secretul,
Veți vedē a mele lacrimi, ascultând suspinul meu;
Șciind lumea indiscretă chinul și amaru-mi greu;
In loc să-mi dea mângăere, imi va mai mări regretul.

O nu, nu! nici voi dragi câmpuri, nu veți șci de ce se
stinge

Tinerēța-mi inflorită, nu veți șci al meu amor,
Vreu să sufēr in tăcere, fără a oftă, fără a plânge.

In curēnd sufletu-mi gelnic, iș va luă mândrul sbor,
Voi lăsă acestă lume, a cărei amar me n'frânge,
Colo sus! vieța-i dulce, fără chin, fără de dor.

Ioan Bocanici.

Grivița.

(Incheiare.)

Cu tōtă vitejia trupelor nōstre, primul atac fu respins, și ele se adunară in spatele movilei spre a-și reintocmi rēndurile și a așteptă intrarea in acțiune a divisiunii a 3-a și a Rușilor, ca cu toții să facă o nouă opintire. Căci colōna română n° 2 a divisiunii a 4-a nu cunoșcea atunci motivul neimpărțășirei la atacul ei a colōnei n° 1, care intēlnise a 2-a redută, și eră surprinsă vedēnd că colōna din drēpta nu cooperase la luptă, precum nu cooperau pe stānga nici bataliōnele rusești. Colonelul Angelescu A. porni pe loc-colonel Voinescu a raportă căpeteniei armatei mersul acțiunii, și a-i supune că se pregăteșce a reincepe atacul, in care se rugă a fi susținut de colōnele române și ruse destinate a-i da concursul.

Din pozițiunea pe care sta comandantul armatei de Vest, între aripa stāngă a armatei române și drēpta armatei rusești, se imbrățișă centrul bătăliei; aripa drēptă eră sub direcțiunea generalului Cernat, căruia Domnitorul trimise pe sub-șeful de stat-major, loc-colonel Pilat, a cercetă cauza pentru care divisia 3-a nu atacase până acum, dāndu-i ordin să atace imediat. Totde-odată Domnul transmite generalului Krüdener ordinul a inaintă bataliōnele rusești cari trebuiau să susțină atacul asupra redutei Grivița. Generalul Cernat veduse cele petrecute pe flancul drept: lupta iscată cu a 2-a redută turcescă, și primise raportul comandantului divisiunii a 3-a. Generalul informă despre acel incident pe Domnitor, incunoșciințându-l totde-odată de imposibilitatea in care eră colōna n° 1 de a urmă atacul, ca și de critica pozițiune in care se află drēpta nōstră, pozițiune care-l siliă pe generalul Cernat a concentră cele 14 bataliōne ale divisiunii de rezervă pe pozițiuni mai apropiate, pentru a face față forțelor numeroșe inamice din tabēra intărită despre Bucova, in casul când acesta ar pronunціă o mișcare ofensivă asupra dreptei nōstre.

Eră atunci 4 ore. Colonelul Angelescu A. își reintocmeșce trupele pentru al doilea atac, la care pornesc cu minunată bărbăția. In viiforul de glōnțe care se redică încă odată din intărirea turcescă, ele innaintēză din nou cu hotărire ca pe câmpul de manevră, cu stēgurile desfășurate, muzicile cāntând resboinic, tobele și trimbitele sunând la atac. »*C'est superbe!*« esclamă Don Carlos de Bourbon, pretendentul tronului Spaniei, care venise să urmeze ca amator actuala companiă și priviă in acel moment atacul Romānilor; »omenii aceștia« — dicea cunosătorul in vitejia duce de Madrid adjutanților sei generalului Boēt și vicontelui de Monserat — »omenii aceștia se duc mândrii in foc ca Spaniolii mei »dela Huescar; cu adevērat că ei ne sūnt frați de »sānge și de eroism.«

Domnul Carol se aședase pe o movilă care domină atacul divisiunii a 4-a, in rađa focului, și unde un obus turcesc veni de se parse in mijlocul statului-maior. Înimate și mai mult prin prezența căpeteniei lor, bataliōnele române cu oficerii in frunte, dāndu-le esemplu, se reped încă odată pe redută, sosesc la șanț, dar aci voinicescul lor avēt se frânge de indērētnica apērare a vrășmașului; atacul este respins, cărări de sānge arată drumul străbătut de ostașii nōștri. Abiă atunci, pe la 4½ ore, colōna ruseșcă care trebuia să atace simultaneu, se vede venind spre movila in dosul căreia se adăpostiseră trupele nōstre, ca să resufle de cele doue crāncene lupte ce susținuseră singure până aci. Pe puternica și fāimōsa intărire a Griviței, pentru al cărei atac se de

tinaseră 14 batalioane, 4 batalioane române se aruncaseră de două ori cu neînspăimântată bravură. Colona rusescă, înșelată de negură și de ceta, își perduse drumul și rătăcind, ajunsese innapoi la redute unde hărțuise câțva timp cu focul rezervelor inamice, fără a fi putut lua parte la aceste două atacuri ale batalionelor române. Ea se oprise de două ori spre a se orienta; marșul ei fusese, astfel, întârziat și îngreunat de terenul noroios, și abia acum putuse sosi a lua parte la atac.

Apropierea batalionelor rusești crescă în trupele române aprinderea și mânia luptei cu or-ce preț. Ațitate și mai mult de îndemnul mai pe sus de or-ce laudă al ofițierilor, de cuvintele și de pildele bărbătești ale loc.-colonel Voinescu, maior Candiano-Popescu, căpitanii Groza, Pruncu și toți acei cari mai rămăseseră în picioare, rëndurile române se alcătuesc de iznăvă. »Nu velăsați băieți, că vin Muscalii să ia reduta, și ne fac de rușine!» strigă într'un glas acești viteji și se reped pentru a treia oră, despre Vest, pe când Rușii vin despre Est. Și batalioanele rusești, și batalioanele române fură erăș respinse; dintre Ruși cad o mulțime de ofițieri și soldați, șeful regimentului Archangelgorod este ucis. Românii își înmulțiră jertfele: peste 40 de ofițieri și mai bine de 2000 soldați căduseră până acum morți și răniți din rëndurile lor. Și reduta nu eră luată!

Cată a verte măturisi ăst adevăr, apărarea fu de o potrivă vătăsă și neimlădiată, ca și năvălirea. Turcii dovediră în atacurile acestei țile o îndărjire la luptă, o statornicie și un dispreț față cu primejdia, inaintea căror și vrășmașul trebuie să se inchine. În picioare sus pe parapete, ei așteptau neclintiți pe protivnici: când glonțele și ghiulele îi doborau și le spărgeau șirurile, alți apărători le luau îndată locul și făceau zid din pepturile lor. *Imanii* îi îmbărbătau invocând numele Profetului, și mörtea eră pentru ei ușa raiului.

Gravă, deci, eră situațiunea bătăliei pe la 5 ore sēra. La drēpta, în partea Romānilor, atacul divisiunii a 3-a respins și trupele acestei divisiuni în neputință a-și reincepe acțiunea; trei asalturi consecutive asupra Griviței ale divisiunii a 4-a, și asaltul batalionelor rusești, asemenea neisbutite. La centru, generalul Krylof dase asupra întăririlor dela Radışovo două atacuri la cari 7 regimente luaseră parte. Aceste fuseseră respinse cu perderi mari, peste 5000 morți și răniți. La aripa stângă generalul Skobelev luptase cu noroc schimbăcios, luase două redute spre Krișin, le perduse, le atacă, acum, erăș, dar avea mai bine de 4000 ómeni afară din luptă. Acestea erau intristătorele raporturi aduse unul după altul comandantului armatei de Vest, care, șcim, nu-ș făcuse iluziuni asupra rezultatului deșert; dar realitatea veni să-l dea prē mare dreptate. Aceste crude șciri, în loc de vestile imbucurătore de triumf cu care se speră a i se sērbători điuva, furē duse împēratului Rusiei la observatorul unde stătuse în timpul bătăliei, și de unde adănc mähnit și cu inima strivită de atâtea perderi, se depărtă și se întorse la cvartirul seu dela Radenița.

În astă đi innorată și ploiosă nōptea veni de vreme. În amurgul serei lupta nu mai urmă decât spre stânga, în partea generalului Skobelev, și pe drēpta, în partea Romānilor, unde trupele colonelului Angelescu A. și cele 3 batalioane rusești erau pe pozițiunea inaintată din fața redutei inamice.

Domnitorul călări spre divisia a 4-a și întâlni mai întei un pilc de soldați din batalionul al 2-lea de vânători. Obosiți de luptă, deciuși de mörte, bravii noștri oșteni se acioau în giurul stēgului lor în fața redutei vrășmașe, de unde mai porniau din când

în când fulgere de pușci și trāsnete de tunuri. — »Ce faceți aci copii?» le strigă Suveranul. — »Ce să facem, Măria Ta.« respunse în naiva sa cuvēntare un sergent cu fața încă aprinsă de trudă și de emoțiunile acestei țile. »ne-au prăpădit păgānii și uite căți au mai ramas din noi.« — »Cum?» đise Domnul. »dar voi toți căți sūnteți fața sūnteți sdraveni și voinici, și colo mai vēđ alți tovarāși d'ai voștri. Adu-nați-ve, mergeți înainte cu vitejiă, ș-a voștră va fi isbāndă, voi veți scāpă cinstea țilei de astăzi!« Cu puternic *ura!* respunseră vīrtosii vânători astor cuvinte de îmbărbătare: în curēnd rëndurile lor se alcătuiră de iznăvă, batalionul se reformeză arđend de dorința de a porni erăș în foc.

Domnitorul convorbi apoi cu comandantul divisiunii a 4-a asupra situațiunii, îi prescrise a se mănținē cu or-ce preț pe pozițiunea căștigată, a se întări pe dēnsa și a observă decă nu cumva priveghiarea vrășmașului din redută slăbeșce peste nōpțe, spre a se folosi de acēsta și a încercă încă un atac. Înalta căpeteniă, după ce incunoșciință pe toți șefii de corpuri că-și va aședă în acea nōpțe bivuacl d'asupra Griviței între liniile armatei ruse și române, porni spe a vizitā ambulantele unde valoroșii noștri rāniți sosiau cu sutele, aduși de brancardieri și de trāsurile serviciului sanitar, și unde personalul medical își impliniă, cum făcuse și în cel mai espus foc, umana și durerōsa lui datorię. Mișcător eră aci spectacolul suferințelor, dar și al răbdărei și tării de suflet a soldaților noștri. În mijlocul chinurilor, cei căror le rămāne-a graiu să vorbēscă nu se plāngeau de sōrtă-le, dar cereau să dovedēscă că ș-au făcut datoriă de oșteni. »Uite pușca, domnule doctor«, điceau ei în momentul când acesta se pregătiă să le sondeze rana, »primeșce-mi pușca să nu se đică c'am aruncat-o, ori c'am lāsat-o în mână Turcului ș-am necinstit arma stāpānirii!« Sublimă vorbă în simplitatea ei soldătēscă, și în nimic mai prejōs de cuvēntul vestit al Spartiaților că ostașul nu trebuie să se întōrcă din luptă fără pavāza-i, τὰν ἢ ἐπὶ τὰν, viu dedesub, mort d'asupra-i.

Decă atât de tari și neinduplecați erau acei cari eșiseră sāngerăți, sdrobiți, schilođi din cruntul măcel, cu cât mai aprinse și mai întăritate erau simțirile acelor cari luptaseră ca zmeii, cari dedeseră trei asalturi și nu biruiseră, cari vedeau în fața lor blestemata redută teafără și în mână dușmaului trufaș. Ei n'aveau astēmpēr până nu vor smulge cu or-ce preț din ghiara Turcilor ucigașa întărire, care rēpusesse viēta la atăția voinici. Șefii împărtășiau ardōrea soldaților: în aceste dispozițiuni colonelul Angelescu A. însărcinā pe la 6³/₄ sēra pe loc.-colonel Voinescu pe căpitanul Groza, din statul-maior, a stringe încă odată trupele și a le duce la un ultim atac. Pentru a patra oră, deci, în timp de 4 ore, acești neinfričoșăți ostași porniră la asalt. Soldații din batalionul al 2-lea de vânători grupāndu-se cu aceia ai batalionelor din regimentele al 14-lea, al 16-lea de dorobanți și al 5-lea de liniă, se asvērliă încă odată pe redută. În slēșit împizmata împotrivire a vrășmașului se clătina d'atata stāruință, se surpă d'atata îndărjire: trupele nōstre, cu maiorul Candiano-Popescu A. în frunte, intră în redută. Un moment de scurtă, dar inversunată luptă pept la pept se petrecu atunci, luptă la care iau parte și batalioanele rusești cari, pe când Românii atacaseră fața Vest, atacaseră și ele fața Sud-Vest a redutei, și pētrunseră innăuntru cu maiorul Kwitka. Românii și Rușii dobor tot ce resistă și nu se predă, multe leșuri de dușmani umplură atunci reduta. Turcii își caută în fugă scā-

* A se vedē în privința acēstu episod »Monitorul oficial« din 1878, pag. 5080, col. 3-a.

parea, și invălmășela și înfrângerea îi silesc să lase în mânele noastre 5 tuuri și un stég pe care-l cuceri, luptând cu port-drapelul și cu cei ce-l apărau, soldatul Grigore Ión ajutat de sergentul Stan Gheorghe și de caporalul Nică Vasile, câteși trei din batalionul al 2-lea de vânători. Aceste fură trofee de biruinței, răsplata strălucitei purtări a ostașilor noștri.

Dar scump erau plătite. În aceste patru atacuri unul după altul ce dede divisiunea 4-a, ea avu 27 ofițieri și 1300 soldați răniți și uciși. Printre morți erau căpitanul Bușilă, sub-locotenentul Christodorescu, din al 14-lea de dorobanți; căpitanul Romano, sub-locotenentul Botescu din al 5-lea de liniă; locotenentul Mihăescu din al 2-lea batalion de vânători. Răniți: căpitan Maican, căpitan Cocos, căpitan Popovici, căpitan Costin, căpitan Samurcaș, căpitan Codrescu, căpitan Dimitrescu, locotenent Pastia, locotenent Mateescu, sub-locotenent Nenișescu, sub-locotenent Măcărescu, sub-locotenent Dimitriu, sub-locotenent Marcu, sub-locotenent Aurelian, sub-locotenent Handoca, sub-locotenent Mănescu, sub-locotenent Ionescu Fotache, sub-locotenent Dimitrie Constantin, sub-locotenent Bălțeanu, elevul din școala militară Albu.

Pe la 8 ore seara, când se luă reduta de trupele noastre, nici armata, nici Domnitorul la locul unde eră tăbărit la un foc de bivouac în liniile trupelor, n'aveau cunoștință de acest rezultat. Noptea se întinse cu desevărsire, întunecimea adâncă și ploia care turnă nu lasă să se vedă nimic pe câmpul de bătaie. În depărtare se aușiau numai pe dreapta și la estrema stângă pușcături, când mai rare, când mai vii, și în intervale gemetele răniților din ambulante și ale celor de pe câmp, pe care-i căutau și adunau sanitarii la jalnica lumină a torțelor și fălınarelor. Lungă și cernită seară pentru cei ce o trăiră; tristă ca și cugetările cari învăluiau cu negru zăbranic mințile tuturor. După o zi de luptă și nemăsurate silințe, oștirile române și ruse se aflau în aceiași pozițiune ca dimineața, dór numai cu mari și dure roșe goluri, cu perderi cari nu se cunoșceau încă esact, dar se șcidea că întrec 10.000 ómeni. Și cu acésta, o situațiune plină de îngrijiri căci cine puté s'asigure că vrășmașul, nărăvindu-se de succesul obținut pân' aci prin atâtea atacuri victorios respinse, nu va năvăli acum, la rândul seu, luând ofensiva pe care armata aliată română-rusă, sguđuită de atâtea perderi, ar fi intimpinat-o în condițiuni fórte nepriincioase. Acésta îngrijire determinase pe Domnul Românilor a petrece nóptea pe câmp în rândurile armatei sale, spre a fi cu dēnsa la or-ce întâmplare, mai ales la creșparea dorilor când, obicínuit, se fac întreprinderile rēsboinice. Și căpetenia armatei ruseșci, marele-duce Nicolae, împărtașind aceleași îngrijiri, mase și dēnsul în acea nópte în bivouac.

În asemenea posomorite dispozițiuni ale spiritelor sosi ofițierul, întârziat de nópte și de greutatea drumului, cu raportul colonelului Angelescu A. despre cucerirea redutei Grivița. Îmbucurătórea veste fu rađa de lumină care licări în întunericul sufletelor și al câmpului de bătaie. Marele-duce îmbrățișă pe Domnitor și-l felicita pentru statornica vitejiă a oștenilor sei, și toți, Ruși și Români, c'un glas izbucniră în acel strigăt care avea să resune mândru a doua zi peste Dunăre până în Carpați: *Trăiescá invingătorii Griviței!*

T. C. Văcărescu.

Poesii populare.

— Din comitatul Solnoc-Dobóca —

Magheran de prin cetate,
Nu me n'străină departe,

Căci n'am tată să me caute,
Mama-i slabă și nu póte,
Surorile mi-s departe,
Drăguțele ar veni
Nu le lasă părinții.

Frunză verde de bujor,
Măi bădiță bădișor,
Aseră am trecut pe cóstă,
Pe din sus de casa vóstră,
Mă-ta 'n casă se sfădiă,
Și de mine reu vorbiă;
Spune bade măne-ta,
Că de s'ar și măcină,
Prin móra cu fărină,
De ne-om fi dragi ne-om luá,
Și atunci noi că ne-om lăsá,
Mă-ta când ne-ar numărá,
Fírele dintr'un resboi,
Erbile dintr'un zăvoi,
Frunzele de pe-un stejar,
Hóldele de pe-un hotar,
Florile de p'un tapșan,
Și țilele dintr'un an,
Și penele de pe-un cuc,
Și frunzele din un nuc.

Dđeu ne șciece bine,
Că tu m'ai lăsat pe mine; —
Dđeu me va iertá,
Dēcá și eu te-oi lăsá.

Lumea i lume că se duce,
Dilele se schimbă dulce;
Péna verde s'a uscat,
Ce-a iubit a și uitat.

Romăncuță cu bertiță,
Țucu-ți ochii ș-o guriță;
Pentru fața ta de spume,
Lasă-ți țera, mergi în lume;
Pentru ochii tei cei doi,
Lași în brazdă șese boi,
Șese boi și bourei,
Nu-s de scumpi ca ochii tei;
Șese boi cu clopoțele,
Car și pluguri cu oțele, —
Șese vaci imbelșugate,
Fac voinic din papálapte,
Dar pe ochii tei cei doi,
Dare-aș plug cu șese boi,
Dare-aș lumea porumbea,
Să te șciu că ești a mea.

Badea de pe calul alb,
Blăstémá-l'aș, dar mi-i drag;
Badea de pe calul sur,
Blăstémá-l'aș, nu me 'ndur,
Că-i cu gura de faguri.

Frunzuliță, flori domneșci,
Bădiță departe ești,
Dar de-aș șci că te-aș vedé,
Eu pădurea aș tăié,
N'aș lăsá créngă pe ea,
Nici cucului de căntat,
Nici merluței de culcat.

Culese de:

Laura Veturia Mureșan.

Arta lui C. Porumbescu.

La finea biografiei reposatului C. Porumbescu din »Musa Română« No 4 și 5 s'a pus probaver, numai din pasiune, cuvintele: »Se pare că arta i lipsiă.»

Absurditatea acestei aserțiuni ar trebui să o recunoască scriitorul el însuși și aceea, din o sumedenie de motive. Etă unele dintr'ensele. In întreaga biografie se spun numai laude la adresa genialului Ciprian și a *melodiceii și elegiceii* sale arte. Succese la conservator in »armonie«, »compozițiune«, »violină« și »contrabaso«, perfecționarea tot mai mult in *arta musicală*, inima lui inflăcărată pentru musică și națiune, sânt cuvinte tot din aceeași biografie! Ba, ce-i mai mult: aceeași fôie de o valoare *artistică* considerabilă. — după cum se dice in »Familia« nr. 13. de est an — dic. aceeași fôie publică pe alte fețe ale ei compozițiuni de ale mult regretatului Porumbescu, și pe alta erăș scrie, că n'are *artă*. Me mir de dl redactor al acelei foi, că a lăsat să se strecore așa ceva, fără a cugeta aice la dicala română: »ađi mie, mâne ție«, ce se pôte întemplă ușor.

Incidentalul acesta mă face să revelez unele aprecieri de ômeni competenți, asupra artei lui Porumbescu. *Kyenn*, profesor al conservatorului din Viena, organist al curții imperiale și director al corului bisericeii St. Michail, certifică, cumcă »Porumbescu este indreptățit la cele mai frumoșe și mai bune rezultate in urma esecutiunilor sale pe deplin corecte și desvoltate in compoziție și stil, atât in musica vocală, cât și in cea instrumentală, mai bucurându-se apoi și de înțelegerea minuțioasă și profundă a clasicilor și a măestrilor moderni.« Cumcă eră convins bătrânul măestru despre cele ce scrise la adresa elevului seu; a dovedit-o prin aceea, că se lăsă a fi substituit de elevul seu Ciprian Porumbescu in funcțiunea de diriginte al corului bisericesc la biserica St. Michail.

Vorobkievici, recunoscutul nostru artist in musică, scrie intr'o epistolă adresată nemângăitului părinte al scumpului decedat, intre altele astfel: »Compozițiunile pentru ciclul Paștilor ale fiului dvôstre, și neuitatului și talentatului meu amic, se cântă in tot anul (in catedrală) și atunci sbôră inaintea noastră geniul lui Ciprian. La intonarea armoniilor acestor piese, ni se împare că petrece in mijlocul nostru! De ce trebuie să dispară ca niște meteori, chiar cele mai bune și mai nobile mlădițe de ômeni, adeverații cavaleri ai spiritului; căci această sorte s'ar cuveni mai bine pentru nămolul de omăt grețios, lipsit de toate activitățile spirituale și plin de nemernicii de toate dillele, de știință desértă... Dar așa este: fulgerul nefericirii loveșce mai adeseori spiritele mari, turnurile omenirei și cruță streșinile de pae ale mediocrității...«

Mult gustata noastră artistă a poesiei Matilda Cugler (Poni) mulțămind lui Ciprian Porumbescu pentru aria »Dorința« ce i-o dedică, dice: »Compoziția dv. este după părerea mea, plină de gust și scrisă cu un adânc simțământ musical; eră plăcerea care mi-a făcut-o esecutiunea acestei piese, nu se pôte descrie cu cuvinte...«

Aș mai puté înșiră aici o mulțime de scrisori dela particulari și societăți, intre cari și cea de cântări și gimnastică din Brașov, care toate adeveresc,

că toate inimile, și române și neromâne, au fost totdeauna deschise pentru compozițiunile lui Porumbescu și se transplântau din salon in salon și din gură in gură, cum se transplânteză flăcările bătute de vânt. Ne întrebăm acum, decă nu erau ele pline de frumșețe artistice, puteau ele ôre să fie atât de iubite?

In fine, toate aprecierile apărute in publicitate până la cea din »Musa Română«, conțin cele mai frumoșe laude. »România liberă« din 13 septembrie 1883 aducând elogii operetei »Craiu nou«, intr'un loc dice, »că ar puté servi de model tuturor aceloră, cari ar încerca asemenea întreprinderi...« apoi că »toate bucățile (operetei) sânt espresiunea fidelă a celor mai strălucite sențimente, ceea ce autorul va demonstra in detaliu când se va represintă in București etc. etc.

»Familia« anul XVII. pag. 120 asemenea dice: »Arta dlui Porumbescu este de valoare perenă... pentru că-i națională. Dlui nu s'a lăsat a fi dus in ispită de gloria efemeră a unor compozitori moderni, cari caleă infumurați peste mărgăritarele cântecelor și doinelor noastre naționale, spre a balbuța tot numai tonuri, străine auzului românesc. Dl Porumbescu s'a ales partea cea bună... distinsul seu talent merită a fi apretiat de întreaga românimă,« etc. ...

»Noua bibliotecă română« nr. 13 anul 1882 vorbeșce despre măestrôsa compoziție a operetei »Craiu nou«, pune »Rapsodia română« de Porumbescu, aprôpe pe o tréptă cu rapsodia ungară de Liszt, »Potpourri național« e arangiat cu rară desteritate și artă...«

»Gazeta Transilvaniei« vorbeșce asemenea. Așșidere »Kronstädter Zeitung«, adecă, o fôie nu a noastră, ci străină, dise după represintarea operetei lui Ciprian, la Brașov, că »acest op al lui Porumbescu merită a fi esecutat și pe scene de primul rang:« eră »Rev. polt.« din Sucéva dice in nr. seu 19 din 1887 că la inmortentarea Presidentului țerii Bucovina, baron Alesani, a cântat societatea filarmonică din Cernăuți, »Armonia« »Adusu-mi-am aminte« de Porumbescu »care cor funebral a făcut asupra publicului o impresiune, ce cu greu va dispăre din amintirea lui.« — Și in fine, renumita musică orășănescă din Brașov, de sub dirigența lui Brandner, apoi și capela militară a regimentului austriac nr. 41 Brn. Vecsei — care ambe au esecutat in public și sub aplause obștești, piese de ale regretatului Porumbescu; primit-au ele ôre in repertoriul lor lucruri mai inferiôre, decăt compuse și orchestrate cu — artă?

Nu mai »Musa Română« contesteză arta fie iertatului Porumbescu și acesta o face prin un critic, a cărui artă de a critica se pôte cunoșce și numai din aceea, că in ținutul biografiei dice intr'un loc, că Porumbescu a fost »vesel«, »glumeț«; er in alt loc, că a fost »moros«; mai departe că »a fost de toți iubit și fără inimi, fiind că eră fôrte bun la inimă« și colea incepe și sfêrșeșce biografia cu un motto in carele se pointeză că Porumbescu a fost fără prieteni și mormântul lui fără de flori! (sic!)

Mai trebuesc deci alte argumentări, alte arme, de a nimici »părerea« dlui biograf, că lui Porumbescu »i-ar fi lipsit — arta;« decăt argumentarea, decăt armele lui proprii?

Analizeze »Musa Română« cât de strict toate compozițiunile mult regretatului Porumbescu, căci prin acesta face un mare serviciu literaturii noastre musicale.

Prin foc aurul se lamureșce, și tot asemenea opurile de care vorbesc se vor lamuri prin o critică fie cât de severă numai să fie *obiectivă* »sine ira et studio.«

De va fi așa cum susține „Musa“. apoi să șcim, să perdem iluziile ce avem despre cel mai național compositor al nostru;  r de nu va fi  s , apoi să-i vedem lucrurile nepătate  i ca aurul de curate.

Pentru mai mulți:

Dr. G. Crainician.

Dela c mp.

— Veți ilustrațiunea din nr. acesta. —

V ra are multe farmece. Grădina cu flori, c mpul cu holde m n se, pădurile cu umbrele lor recoro se, t te îți ofer plăceri.

Cu ce bucurie se duc atunci orășenii la țer , să respire aer curat, să-și int resc  nervii, să-și invoișeze spiritul  i să-și aducă o mulțime de suveniruri plăcute!

Ilustrațiunea din nr. acesta inf toșez  doue domnișore, cari fac parte din o asemenea familie, care a vinit delo oraș la sate.

Imbr cate simplu, ele tocmai se rentorc delo c mp, unde au făcut o plimbare veselă  i de unde ș-a cules un mănunchiu de flori.

I. H.

B o n b   n e.

Intre doi sg rciți.

L'Echo de Paris povestește următorea istorie:

Doi sg rciți, unul de șeptedeci de ani  i celalalt de optzeci, trăiau in pace dar  c  că vine o muscă  i resbelul incede intre ei.

Discutau in privința meritelor din punctul de vedere al economiei,  i fiecare din ei pretindea că aplică mai strict dec t celalalt principiile economiei.

— Doved ,  ise in cele din urmă cel de șeptedeci de ani, că nu ești perfect, este ca de o jum tate de or  de c nd vorbim, in zaharnița dtale se află o muscă care îți m n nc  z harul  i pe care n'o gonești.

—  i doved , raspunde cel de optzeci de ani, că sînt mai tare in economie ca dta  i că nu-mi scapă nimic din vedere, este că las cu plăcere ca ac st  muscă să tr esc  in zaharnița mea, căci ea îmi servă de control. In  iua in care nu voi mai găsi ac st  muscă in inchișore ei, voi șci de sigur că buc t reșo mea îmi fur  din z har.

*

Scena se petrece intr'un oraș espus mai in totdeuna la inundațiuni.

Chiriașul de cur nd mutat, incede să se certe cu st p nul casei.

— M'ai inșelat!  i  ise el.

— Cum, dle! cum te-am inșelat?

— Imi ai spus că ai apă in t te caturile.

— Da, dle... dar numai in timpul inundațiunilor!

*

Naintea tribunalul corecțional.

— Ei bine! preventule, n'ai să mai adaogi nimic pentru apărarea dtale?

— Domnule președinte, nu mai aveam dec t c țiva lei,  i i-am dat avocatului meu.

*

La bal.

X... este unul din mulți domni cari se incurc  la vorbă  i-și perd cumpătul când se află in fața d mnelor.

Afl ndu-se la un bal, se adreséză c tr  dna Z.
— Ah! d mn  ce frumoși ochi negrii aveți!
— Eu? Am ochii negrii? ... Dar ochii mei s nt albastrii!

X... g ndindu-se puțin, raspunde:

— Cu t te acestea aveți ceva negru... Ah acum v d!...

Dinții ve s nt negrii.

LITERATURĂ  I ARTE.

Șcri literare. Dl N. Densușian, carele a fost prin Dalmația  i Italia a studi  documente privitoare la români, s'a rentors la București, f c nd in călătoria sa literară o bună recoltă. — *Regina României* a invitat pe celebrul romonanțier francez Alfons Daudet la Sinaia, d nsul va merge in luna lui august, dimpreună cu compositorul Gounod.

Dante rom nește. Dna Maria P. Chițu a inceput de mai mult timp să traducă 'n rom nește >Divina Comedie< a lui Dante. Partea primă a eșit încă inainte cu doi ani; acum aflăm din  iarele delo București, c'a apărut  i partea a doua, Purgatoriul, in o edițiune frum s  la Samitco in Craiova. Traducerea classicilor este binef c tore pentru ori care literatură; cu at t mai prețioș  este aceea pentru literatură n str  incepetore. Dec  dua Chițu s'a achitat de lucrarea sa cu at ta succes, ca 'n partea primă, a făcut literaturii române un bun serviciu.

Novela de Carmen Sylva. Regina-poetă Carmen Sylva a publicat inainte cu vr'o 5 ani un volum de novele in limba germană sub titlul >Handreichnungen<, din care au eșit c teva  i in fóia n str . Acuma dl Ionescu-Gion le-a tradus t te 'n rom nește  i le-a publicat la București, in editura librăriei Socec, sub titlul >Novela.< Spiritul meditativ al ilustrei autore se revers  fermecător asupra acestor novele, care mai t te ne zugrăvesc niște femei nefericite. Traducerea fiind făcută in o rom neșc  curată, cartea ofere multă plăcere.

Carte pentru medici. La București a apărut un volum, in care sînt cuprinse șese conferințe ținute in laboratorul de clinică chirurgicală a dlui profesor Assaky,  i anume: „Despre inflamație“, de dr. Kiriac; >Creolina<, de G. Tzonciu  i S. Georgescu; >Despre castrație< la femei, de G. Tzonciu; >Despre canule<, de S. Rappaport; >Contribuțiune la studiul amputației penisului<, de dr. Kiriac; „Rectotomie  i Rectectomie“, de Varnaly; „Nevralgia sciatică“, de Savini. Volumul are prefață semnată de dr. Assaky.

Dicționar internațional. A treia fascicol  din >Dictionnaire International des Ecrivains du jour< care se publică la Florența sub direcțiunea dlui Angelo de Gubernatis a apărut pe  iua de 5 iulie. Ea conține numele scriitorilor delo *Bec* până la *Bob*. România este represintată in ac st  fascicul  cu biografiile dlor Georges Bengesco, George Bibescu, Alexandru Bibescu, Nicolae Bibescu  i Nicolae Blarenberg.

Predice populare de Gavr. Pop, protopopul Clușului, au eșit de sub tipar. S nt intocmite: 1. Pe dumineci tom. I,  i II 2 fl. 2. Pe serbători tom. III 1 fl. Vinitul de jum tate e al fondului tractual. La autorul se mai află din istoria revelațiunei divine broșuri singuratice din ambele tomuri cu preț sc dut, in loc de 50 cr. broșura, cu 30 cr. Doritorii de a av  complet acest op. const tor din 2 tomuri, pot află la autorul broșuri singuratice cu 30 cr. exemplarul,  r tomul al II-le  i intreg in vre-o 20 exemplare   2 fl.

CE E NOU?

Șciri personale. *Dl Trifon Miclea*, protopresbiterul Panciovei, a înființat un fond protopopesce, care deja are 884 fl. 51 cr. — *Dl Văcărescu*, fost mareșal de curte în București s'a numit ministru resident al României la Viena. — *Dl Emil Babeș*, unul din fiii dlui Vincentiu Babeș, a făcut censură de avocat și s'a deschis cancelaria în Budapesta.

Hymen. *Dl Iuliu Muntean* din Deva și dșora Teresia Corvin din Orăștia s'au logodit. — *Dl George Șerbănescu* din Reșinari s'a logodit cu dra Zoe I. Dulgherescu din Caracal.

Serbători naționale în Selagiu. Despărțământul selăgian al Asociațiunii transilvane, care desvîltă mai multă activitate între toate despărțămintele, va ține adunarea sa generală în comuna Domin la 6 august n. Tot atunci și tot acolo va ține adunarea sa generală și »Reuniunea femeilor române din Selagiu.«

Despre regina României. »Figaro« într'un articol, care trece în revistă pe marile regine contimpurane, consacră reginei Elisabeta liniile următoare: »Este o femeie care în România subjugă această națiune nouă și generoasă făcând din Curtea sa un focar atrăgător al literilor și al artelor, și practicând cu o grație suverană această maxsimă adâncă din una din operele sale: »Prințul nu trebuie să utilizeze decât două organe ochii și urechile; gura are unica misiune de a surîde.«

O sorbare la Paris. Sâmbăta trecută s'a ținut la Paris serbarea telibrelor, dna de Rute a dat un banchet cu adevărat splendid. Oșpeții erau în număr de șesezeci. Lumea politică, literară și artistică de acolo eră represintată prin mai multe notabilități. Banchetul a fost presidat de dl Vasile Alecsandri, care la serbarea din Montpellier a Societății a ținut premiul cu »Gintea latină.« S'a redicat mai multe toasturi și s'au cetit poezii în limba provensală.

Facultatea teologică în București. »Monitorul oficial« din București publică noul regulament al facultății de teologie de acolo, aprobat de regele. Amintim numai, că în orele libere studenții facultății de teologie vor trebui să asculte cursurile facultății de litere, er studenții din anul IV dreptul român. Cursurile duréză 4 ani. Pentru înscriere la această facultate se cere neapărat diploma de maturitate.

Impăratul olog. Noul împărat al Germaniei Wilhelm II, are defectul din naștere, că mâna stângă i e mai scurtă decât cea dreaptă și n'are puterea de mișcare naturală. Relativ la acesta, acuma un diar din Germania scrie, că împăratul călătorind, pôte să ție frânele cu stânga, dar înteu trebuie să-le prindă cu dreapta și apoi să le pună în stânga. Decă inse calul începe a se cam neliniști, îndată trebuie să se ajute cu dreapta. Se crede, că la cetirea cuvântului de tron din cauza acesta n'a redicat împăratul cele trei degete dela mâna dreaptă, spre jurământ, căci atunci trebuia să țină cu stânga tectul cuvântului de tron, ceea ce nu s'ar fi putut face fără greutate.

Medicii germani. Berdeleben, Bergmann, Brahman, Gerhardt, Kusmaul, Landgraf, Schmidt, Schrötter, Tobald și Waldeger au publicat de curând un memorandum despre bóla împăratului Frideric. Dênșii acuză foarte grav pe Mackenzie, care a condus tratarea medicală a repositului, și ție că decă la timpul seu s'ar fi făcut operațiunea, bolnavul s'ar fi putut vindeca; inse Mackenzie s'a opus și astfel sfârșitul tragic a fost inevitabil. Raportul lui Bergman conține amănunte 'ngrozitoare despre decursul bólei în timpul dir urmă și spune, că la 12 zile numai dênșul a mântuit pe împăratul de nu s'a innecat. Povestește

apoi, că împăratul, contrar consiliului medicilor, la recomandățiunea lui Mackenzie a dat ordin că vré să iasă la plimbare cu trăsura, cu tôte că tremură de frig, căci Mackenzie a fost de părerea, că poporul se va liniști decă va vedé pe împăratul. Mackenzie anunță, că peste puține zile va respunde cu deamănuntul: deocamdată îl légă considerațiunile față de împărătesa-vêduvă.

Oglinda lunei. *Evenimentul mare al săptămânei trecute* este visita împăratului german Wilhelm II la Petersburg; împăratul a făcut călătoria pe mare și suveranii s'au întelnit la Peterhof. De acolo s'au dus la Petersburg, unde primirea a fost strălucită și s'au arangiat un șir de serbări admirale. Pe când scriem aceste șire, împăratul Wilhelm s'a și rentors la Berlin. — *La Paris* a făcut senzațiune mare în săptămâna trecută duelul deputatului Boulanger cu ministrul president Floquet: cauza duelului a fost un atac foarte violent al lui Boulanger în contra lui Floquet, în cameră; Boulanger a fost rănit grav. Desvélirea monumentului lui Gambetta a devenit o manifestațiune grandioasă pentru republică; ministrul Floquet a fost aclamat. — *Tragedia părechei regale serbești* s'a terminat deocamdată: deslegarea a fost drastică în tóta privința: poliția a declarat reginei Natalia, că decă nu va predă trimisului regelui Milan pe moștenitorul de tron Alesandru, îl va luă cu sila: în urmarea acesteia regina l'a predat și generalul Portici a plecat cu el spre Belgrad, la Budapesta l'a așteptat regele Milan și-apoi au călătorit împreună spre capitala Serbiei. Într'aceste poliția din Wiesbaden a espulsat pe regina Natalia din Germania, ea a vinit apoi la Viena.

Șciri scurte. În România se vor clădi anul acesta foarte multe școli; dl Maiorescu a însărcinat cu clădirea tot arhitecți români: tôte clădirile vor costă 21 de milioane. — *La Galați* se va înființa un liceu de fete. — În tipografiile bucureștene lucrătorii s'au pus în grevă, încât unele diare n'au apărut de fel, er altele numai cu jumătate de cuprins. — În comitatul Timișorii a fost în săptămâna trecută grindină grozavă, care mai ales în părțile Vêrșetului a făcut pagube grozave.

Felurimi.

Pentru ce se sărută ómenii? Diarul profesorului dr. G. Jäger »Monatsblatt« respunde la întrebarea acesta astfel: N'a pus óre natura antropinul pe suprafață, așa că el pètrunde în formă de mirésmă atmosferă dinpregiur și că nu numai de cătră producător, ci și de toți, cari sînt aprópe de el, trebuie să fie inspirat, și tocmai în forma aceea, în care eu (adecă prof. dr. G. Jäger) îl recomand și-l întrebuintez, adecă în subțiare omeopatică? În fine, ce se întâmplă, decă ómenii se sărută și animalele se ling? Ce e acel ceva atrăgător, care atrage mamă și copil, bărbat și femeie mereu cu putere, pentru ca să se desmérde, să-și umble cu degetele prin pèr, să se sărute, chiar să se mușce țiecînd: »Tu ești dulce?«

Frumsețea. Êta dece sentințe italienești despre frumsețe: Femeia frumósă e un venin dulce. — Frumsețea are frunze frumóse, dar róde amari. — Capetele frumóse sînt adeseori fără creeri. — Frumsețea și prostia adeseori merg în tovărășie. — Frumsețea își pórtă totdeuna averea cu sine. — Femeia frumósă te face să-i ții și strajă. — Cine are femeie frumósă ție castele la hotare nu are pace nici în așternut. — Frumsețea fără bunătate este ca vinul cel trezit. — Femeiei vâpsite întórcé-i spatele. — Di-i unei femei, că e frumósă și diavolul i-o va repeta de dece ori!

Șah și mat. Cu privire la morțea renumitului șahist Zuchertort, mai multe diare au dat semnificarea cuvintelor »Șah și mat.« Ecă una foarte ciudată, decă nu foarte autentică: Un mare principe eră in resbel cu vecinul seu. Intr'o luptă, fiul principelui fu omorit; dar nimeni nu cutěză să-i dea acěză tristă veste. Marele vizir se gândi puțin și găsi un mijloc pentru a eși din incurcătură. El propuse șahului o partiă de jocul cu acest nume, considerând je-tónele ca represintănd cele doje corpuri de armată combăténd in acel moment, pentru a vedé care are să fie sórta bătăliei. Piesa numită ađi regele și numită de el șahul (șeikul), este indată inconjurată și luată. El spune șahului că șeikul este mat, că principele este mort. Prin acěză invențiune, își scápă capul. In resumat, »șah și mat« pe care o întéia versiune il traduce in cuvintele: »regele este prisionar«, ar insemná intr'o altă versiune: »regele este mort.«

Averea fraților Rotschild.

Frații Rotschild din Francfort-pe-Mein, baronii Willy și Mayer Charles, au făcut ăilele acésea o declarare privitoare la venituri-le lor, pentru a servi de basă la impositul personal. După aceste documente, baronul Willy Rotschild are un venit de 4.780,000 mărci, adecă 5.900,009 franci. Baronul Mayer Charles e mai puțin avut: el are o avere de 4.560,000 mărci, adecă 5.700,000 franci.

Ora de deșteptare a păsérilor. Un observator care are obicei să se scóle foarte de dimineță a stabilit orele la cari se deșteptă paséřile, dela 1 maiu până in luna lui august. Sticletele se deșteptă și cântă la ora 1 și jumétate dimineță: Ciocărlia cu capul negru, cátră orele trei; Prepelita între orele doué și jumétate și trei; Mierla neárá, între orele trei și jumétate și orele patru; Vrabia între orele cinci și cinci și jumétate; Pițigoiul, între orele cinci și cinci și jumétate. După aceste cifre, se vede că sticletul este cel mai matinal, ér vrabia și pițigoiul cele mai leneșe dintre paséři.

Călindarul săptămănei.

Điua sępt.	Călindarul vechiu	Călind nou
Dumineca 4 dupa Rusalii,	Ev. dela Mateiu c. 8, st. 5, gl. 3. a inv. 4.	
Duminecă	10 45 Mart. din Nicop.	22 Maria Magd.
Luni	11 Mart. Eufemia	23 Apolinaris
Martę	12 Mart. Proclu si Ilarie	24 Christina
Mercuri	13 † Sob. Arch. Gavril	25 Iacob Ap.
Joi	14 Ap. Acuila	26 Anna
Vineri	15 MM. Ciricu si Iudita	27 Pantaleon
Sămbăță	16 Mart. Antinogen	28 Siegfried

Ghicitóre de șac.

De Cornelia Lupu.

		am	'nde	să										
		lun-	te	Ė-	răș	me								
		ve-	é-	vre-	ma-	Cá								
			gată,	nit;	tă									
	imi	din		siam	i	După			Si-	te				
rea	a	Feri-	rî-	véd	cut;	rinți	au	țe-	iu-	de	ce	nuri		
ici	de	de-	tre-	gă-	Iosif	plă-	Vulcan	pă-	re,	min-	O	dulci,		
Căci	ci-	ici	mie	Și	o	tre-	Sim-	mi-	binți;	bire,	calde	nu		
	a	cut.			care	curi	da-			pie-	fer-			
					rit.	prun-	meu							
					cie	lo-	tă	Anii	de					
					Ore-	ve-	do-	te	lul					
					P'as-	șe-	seli							

Se póte deslegá după promenada calului. Terminul de deslegare e 10 august. Ca totdeauna și de astă-dată se va sorti o carte între deslegători.

*

Deslegarea ghicitórei din nr. 16:

»Decă dai, n'ai.«

Deslegare bună primirăm dela dómnele și domnișórele: Aurora Popescu, Minodora Micșunescu, Iosefina Crișan, Maria David, Elena d' Orbonaș, Angelina Popovici, Sofia D. Cerchez, Cornelia Lup, Anica Morariu.

Premiul l'a dobândit dua Iosefina Crișan.

Pósta Redacțiunii.

Dlul G. B. Redactorul e absent. Decă vrei să-i scrii, adreséză scrisórea per Beinș la Stăna-de-vale, unde mai are să stea vr'o doué săptămăni.

Saravola. Ghicitórele se vor întrebuiță, dar versul ba. Mehădia. S'a trimis precum ađi dorit.

Semestrul prim s'a 'nchelat cu numerul 26. Rugăm pe toți aceia, ale căror abonamente au espirat atunci și vreu să aibă fóia nóstră și 'n viitor, să-și facă abonamentele de timpuriu, căci noi numai cu abonamente plătite regulat inainte putem sustiné fóia.

Cei ce n'au obiceiul d'a plăti regulat, binevoiescă a-și aduce aminte, că prin neregularitatea lor ne impedecă d'a puté realisá unele îmbunătățiri, ce sânt tocmai in interesul abonaților.

Proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Otto Hügel in Oradea-mare.